

Material realizat în noiembrie 2008.
"Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a
Uniunii Europene."

Pentru sesizări: cfcu.phare@mfinante.ro

Q campanie inițiată în cadrul PROIECTULUI PHARE RO2005/1B/OT/02:

"Întărirea capacității instituționale a României de protejare a drepturilor de proprietate intelectuală și industrială"

Lexicon

STOP

Pirateria

Cuvânt înainte

Pirateria este un fenomen din ce în ce mai prezent. El vizează, într-un fel sau altul, fiecare cetățean, este prezent în toate ramurile și activitățile economice și cu siguranță ne privește pe toți.

Pentru a preveni acest fenomen trebuie să înțelegem mai întâi care sunt premisele apariției sale.

Pirateria și contrafacerea sunt acțiuni ilegale de reproducere neautorizată a rezultatelor, materiale sau imateriale, ale activităților proprietarilor de drept. Aceștia reprezintă personajele cheie vânată de tabăra adversă, cea a piraților și falsificatorilor.

Primul grup de personaje cheie este cel al creativilor. Ei sunt cei ce creează

opere de artă (muzică, pictură, film) sau cei ce lucrează cu mijloace de expresie artistică și produc unicate.

A doua categorie este cea a inventivilor, cei care lucrează cu mijloace de realizare tehnică, iar produsele realizate în baza soluțiilor oferite de ei se multiplică la scară industrială.

Cei care recunosc și garantează protecție sunt ORDA pentru creativi și OSIM pentru inventivi. Cei ce au grijă ca beneficiile să fie oferite doar celor îndreptățiți și sancționează actul pirateriei și al contrafacerii sunt Parchetul, Poliția, Poliția de Frontieră și Vama. Un rol important îl joacă, desigur, producătorii/importatorii și exportatorii/distribuitorii de produse originale, dar

și consumatorii finali. Iar pirații și falsificatorii sunt cei care produc și distribuie produse piratate și contrafăcute.

De la produse farmaceutice până la piese auto, de la articole vestimentare până la CD-uri cu muzică sau programe de calculator, toate pot fi supuse riscului pirateriei și contrafacerii. Deși termenul de pirat este folosit metaforic în zilele noastre, ceva rămâne neschimbat din vremurile în care cuvântul era folosit la propriu: pirateria este extrem de profitabilă. De aceea, nu este de mirare faptul că un număr din ce în ce mai mare de persoane o practică, cu atât mai mult cu cât acestea sunt în special tineri. Profitul este ademenitor. Ca în

orice fenomen, în piraterie și contrafacere există o relație de cauză-efect, iar enunțul ei este foarte simplu: "Pirateria va exista atât timp cât există oameni dispuși să cumpere produse piratate"

Aceasta este poate problema cea mai mare pe care trebuie să o combată autoritățile. Riscurile la care se expun cei ce cumpără produse piratate sau contrafăcute sunt mari. Și de multe ori cumpărătorii se expun acestor riscuri în deplină cunoștință de cauză, ceea ce face și mai dificilă combaterea fenomenului.

Atracția chilipirului, a unui brand renumit pe care poți să-l ai pentru câțiva bani, a filmului pe care vrei să-l vezi la cinema, dar

preferi să-l iei pe un disc inscripționat cu markerul la jumătate de preț sau să îl descarci gratis de pe internet, a piesei de mașină "no name" pe care poți să o ai imediat pentru câteva bancnote, nu sunt altceva decât o cauză, un mobil ce alimentează la nivel social pirateria și contribuie la creșterea acestui fenomen.

Este, de cele mai multe ori, o cale fără întoarcere către o lume subterană și neconcordanță cu premisele secolului în care trăim.

Pentru că un lucru este sigur: Un produs piratat poate aduce un câștig imediat, însă pe termen lung...

CU PIRATERIA TE ARANJEZI PE VIAȚĂ!

Forme de protecție a proprietății intelectuale

Obiectul protecției	Formalități	Durata protecției
Invenție	Depunerea unei cereri de brevet de invenție care este supusă examinării. Dacă propunerea/invenția trece examenul, se acordă brevet de invenție. Pentru a menține monopol asupra brevetului de invenție, titularul trebuie să plătească o taxă anuală de menținere în vigoare.	Maxim 20 de ani, cu condiția plății taxei de menținere în vigoare.
Model de utilitate	Depunerea unei cereri de model de utilitate, care nu va fi supusă examinării. Pentru a menține monopol asupra modelului de utilitate, titularul trebuie să plătească o taxă anuală de menținere în vigoare.	Maxim 10 ani, cu condiția plății taxei de menținere în vigoare.
Desen, model	Depunerea unei cereri de înregistrare desen/model, care va fi supusă examinării. Pentru a menține monopolul asupra desenului/modelului, titularul trebuie să plătească o taxă anuală de menținere în vigoare.	10 ani, cu posibilitatea de reînnoire până la atingerea a maximum 15 ani.
Marcă	Depunerea unei cereri de înregistrare de marcă, care va fi supusă examinării. Dacă cererea trece examenul, se acordă certificatul de înregistrare marcă. Pentru a menține monopolul asupra mărcii, titularul nu va plăti nicio taxă de menținere în vigoare.	10 ani, cu posibilitatea de reînnoire pe toată durata vieții mărcii!!
Operă Fonogramă Program de calculator	Prin simpla creare (chiar neterminată), opera/fonograma/programul de calculator sunt asigurate și recunoscute!	Pe toată durata vieții autorului, plus încă 70 de ani.

Produse ce pot fi piratate sau contrafăcute

Cu privire la drepturile de autor și cele conexe, s-a constatat că fenomenul pirateriei și contrafacerii în diferite medii a cunoscut următoarele tendințe:

- Muzica, filmul și jocurile de calculator se inscripționează pe CD-uri și DVD-uri piratate prin inscripționare laser, catalogul este publicat pe Internet, iar distribuția se face prin servicii poștale la comandă individuală sau distribuite fizic printr-o rețea de adolescenți în piețe și zone comerciale;
- Importul de fonograme și videograme originale este efectuat fără acordul

- titularilor de drepturi;
- Videograme, fonograme și jocuri de calculator contrafăcute sunt introduse ilegal în România din Ucraina și Moldova și valorificate în orașele mari;
- Instalarea pe sisteme de calcul de programe de operare fără licențe, folosind o copie pirat a programelor și valorificarea acestora;
- Internet Café-urile continuă să permită clienților utilizarea de jocuri de calculator fără licență;
- Utilizarea de către unii agenți economici de sisteme de operare fără licență;

- Stocarea pe hard-disk-uri și medii optice (CD, DVD) de cărți și cursuri universitare care, la solicitarea clienților sunt listate și comercializate;
- Downloading în rețele de cartier (punerea la dispoziția celorlalți utilizatori ai rețelei de opere, programe, jocuri, fără consimțământul titularilor de drept).

Cu privire la drepturile de proprietate industrială au rezultat următoarele moduri de reproducere ilegală a acestora:

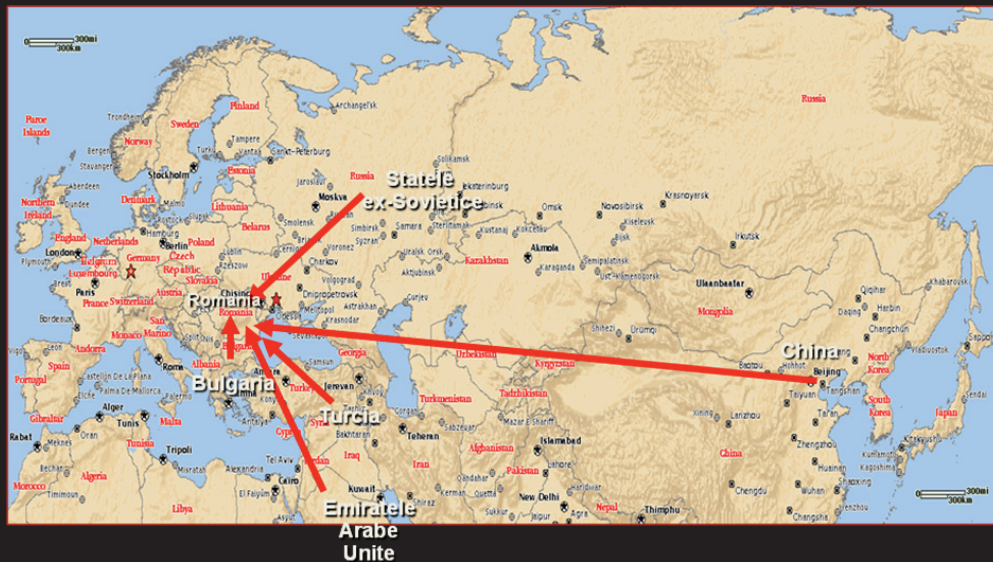
- Elemente de disimulare a mărcii protejate aplicate

- peste însemnele mărcilor protejate;
- Producția și valorificarea de țigări contrafăcute;
- Folosirea de documente falsificate de import;
- Metoda capac;
- Diferențe cantitative și calitative;
- Firme fantomă;
- Ascunderea de produse contrafăcute în mijloacele de transport printre bunuri importate legal;
- Import de produse contrafăcute fără marcă, cărora li se aplică etichete și autocolante cu mărcile consacrate după importul în România.

Principalele zone de proveniență a mărfurilor contrafăcute ce pătrund în România

Aproape trei sferturi din mărfurile contrafăcute care inundă piața românească provin din China, arată o statistică a Autorității Naționale a Vămilelor. Alte peste 20% sunt produse în Turcia. China și Turcia au o reputație internațională consolidată de economii unde protecția drepturilor de proprietate intelectuală este ignorată. În cele două țări există o adevărată industrie a mărfurilor contrafăcute, care poartă etichetele unor firme consacrate. Cele mai multe mărfuri contrafăcute pătrund prin portul Constanța (lider absolut cu peste 50% din „piață”) și prin vămile din București.

CATEGORII DE PRODUSE CONTRAFĂCUTE

În baza datelor existente la nivelul IGPR și a celor primite de la IGPF și ANV, Unitatea Centrală de Analiză a Informațiilor - Inspectoratul General al Poliției Române, a realizat o serie de analize de risc în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală, rezultând următoarele:

- Din totalul mărfurilor contrafăcute identificate, 61% provin din China, 25% din Turcia, 4% din Bulgaria, 3% din Emiratele Arabe Unite.

- Mărfurile care sunt cu precădere contrafăcute, sunt produse textile importate din China, Turcia și Bulgaria, produse de marochinărie și încălțăminte care provin din China și Turcia, cosmetice și produse de igienă care provin din Turcia, Emiratele Arabe Unite, China și SUA, accesorii de telefoane ce provin din China, Turcia și Emiratele Arabe Unite.

În România, rata pirateriei a scăzut cu 1% în 2007, continuând tendința din ultimii 5 ani. Aceasta a ajuns la 68%, de la 73% în 2003.

Valoarea pierderilor cauzate de pirateria software a crescut însă, ajungând la 151 milioane EUR, față de 114 milioane EUR în 2006 și 49 milioane EUR în 2003.

În 2007 au fost efectuate în România 650 raiduri împotriva pirateriei și au fost înregistrate primele 2 cazuri de condamnare la pedepse de peste 5 ani închisoare pentru piraterie. Unul dintre factorii care a contribuit la scăderea ratei pirateriei este creșterea numărului de campanii de conștientizare derulate în întreaga țară cu scopul de a crește nivelul de cunoaștere și respectul față de valoarea proprietății intelectuale.

Cu 68%, România și Bulgaria au ratele de piraterie cele mai

mari din Uniunea Europeană, în care media se situează la 35%. România stă însă mai bine decât multe din țările Europei Centrale și de Est, în care media este de exact 68%.

GLOSAR DE TERMENI

A

Acțiunea în contrafacere

Reprezintă acțiunea în justiție, respectiv mijlocul legal prin care se solicită instanței judecătorești constatarea încălcării unor drepturi exclusive de exploatare. În funcție de situația aplicabilă, acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu.

Achiziționarea dreptului de autor

Expresia definește acțiunea prin care autorul intră în posesia drepturilor de autor asupra operei sale, în virtutea legii statului respectiv.

În România, protecția operelor literare, artistice sau științifice este recunoscută independent de aducerea acesteia la

cunoștința publicului, prin simplul fapt al realizării ei, chiar în formă neterminată. În conformitate cu prevederile Convenției de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice (9 septembrie 1886) protecția nu trebuie să fie condiționată de îndeplinirea vreunei formalități.

Apărarea drepturilor

Apărarea drepturilor privind proprietatea intelectuală se poate realiza în țara noastră prin mijloace administrative (opoziția, contestația) și prin mijloace juridice: acțiunea prin care se atacă hotărârile Comisiei de reexaminare din cadrul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, acțiunea în anulare a certificatului de înregistrare, acțiunea în

concurență neloială, acțiunea civilă, acțiunea în contrafacere, acțiunea privind încălcarea drepturilor de autor.

Artist interpret sau executant

În sfera noțiunii de artist interpret sau executant se înscrie orice actor, cântăreț, muzician, dansator sau orice persoană care dă o reprezentație, cântă, recită, declamă, interpretează sau execută o altă versiune a unei opere literare sau artistice, inclusiv a unei opere folclorice.

B**Brevet**

Reprezintă documentul eliberat de autoritatea de stat competentă unui inventator, prin care i se conferă și i se asigură dreptul exclusiv de a confecționa, de a folosi și de a-și vinde invenția pe durata unui anumit număr de ani.

C**Contrafacere¹**

Termenul definește o infracțiune care presupune:

1. existența unui titlu de protecție în vigoare;
2. o atingere adusă dreptului titularului de drept prin fabricarea, folosirea sau punerea în circulație, fără drept,

a obiectului protejat prin titlul de protecție, sau oricare altă încălcare a drepturilor conferite de titlul de protecție;

3. existența elementului intențional.

Contrabandă

Termenul definește acțiunea de introducere sau scoatere din țară, prin orice mijloace, a bunurilor sau mărfurilor, prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal de mărfuri sau de alte bunuri.

Creație estetică

Reprezintă rezultatul activității intelectului uman, materializat în opere de artă (ex. picturi sau sculpturi), care nu pune în evidență aspecte sau

caracteristici tehnice și pentru care criteriile de apreciere rămân subiective.

Creație intelectuală

Reprezintă rezultatele activității intelectului uman, respectiv ideile, conceptele, gândurile transpuse sub diferite forme în planurile vieții materiale și spirituale ale societății, reprezintă creații (tehnice, literare sau artistice).

D**Drepturi de autor**

Drept conferit prin lege autorului sau inițiatorului unui anumit produs literar sau artistic, care îi asigură pe o perioadă anume, privilegiul

¹ În România, infracțiunea de contrafacere a brevetului de invenție, de exemplu, constituie obiectul prevederilor art. 59 alin.1 din Legea nr. 64/1991, republicată și este de natură penală, iar partea vătămată, pentru prejudiciile ce i-au fost aduse, poate reclama daune-interese care se înscriu dreptului civil.

unic și exclusiv de a multiplica în mai multe exemplare produsul respectiv, de a-l publica și de a-l vinde.

Drepturi conexe

Drepturi care se acordă:

- artiștilor interpreți sau executanți, pentru propriile interpretări și execuții;
- producătorilor de înregistrări sonore, pentru propriile înregistrări;
- organismelor sau societăților de radiodifuziune și televiziune, pentru propriile emisiuni.

Principalele drepturi conexe sunt:

- dreptul moral;
- dreptul patrimonial;
- dreptul de a autoriza sau de a interzice reproducerea prestației

lor sau a emisiunilor lor. Drepturile conexe dreptului de autor nu aduc atingere autorilor, respectiv nicio protecție acordată drepturilor conexe nu poate fi interpretată ca limitând protecția acordată autorilor în virtutea unei legi naționale sau a unei convenții internaționale.

E **Ediție pirat**

Totalitatea exemplarelor unei opere, exemplare care au fost publicate fără autorizație.

Exemplare contrafăcute/ piratate

Exemplare ale unei opere, obținute în diferite forme și prin diferite procedee, exemplare care, prin

fabricarea și comercializarea lor, aduc prejudicii unui drept de proprietate industrială/ intelectuală.

În cazul operelor audiovizuale, al fonogramelor sau al copiilor acestora, fabricarea de exemplare piratate constituie o violare a drepturilor conexe. Exemplarele cu acest statut sunt de obicei confiscate, iar în unele cazuri, distruse.

Exploatarea unei opere

Îndeplinirea unor acte privind utilizarea prin expunerea, reproducerea, punerea în circulație sau orice altă formă de transmitere publică a unei opere, cu scopul de a obține profit comercial.

Expunerea unei opere

Act concretizat în prezentarea publică a unei opere, de regulă a exemplarului original. Expunerea nu poate fi făcută decât cu autorizația titularului dreptului de autor.

**F
Folosirea dreptului de autor**

Beneficiul protecției dreptului de autor asupra unei opere, ca și prerogativul de a exploata drepturile ce decurg din aceasta, constituie actul de folosință al dreptului de autor.

Fonogramă

Fixare, exclusiv sonoră, a oricăror sunete provenite de la o reprezentație sau o execuție.

Discurile sau casetele, care conțin fixări ale unor sunete pe suporturile corespunzătoare, sunt de fapt copii ale unei fonograme.

**I
Infrațiunea în domeniul dreptului de autor**

Acte, fapte, acțiuni îndeplinite fără autorizarea sau consimțământul titularului dreptului de autor². Faptele vizate fac referire la operele literare și artistice, la reprezentările scenice, la programele de calculator sau fixările și transmiterile prin orice mijloace a programelor de radio și televiziune, la reproducerea, importul, închirierea sau

comercializarea fără drept a acestora.

Infrațiune în domeniul proprietății industriale

Acțiunea reprezintă contrafacerea unui brevet de invenție, a unui model de utilitate, a desenelor sau modelelor industriale, contrafacerea unei mărci.

**I
Încălcarea drepturilor**

Acțiune săvârșită de terți, prin care se aduce atingere drepturilor conferite de lege: fabricarea, oferirea spre vânzare, importul, folosirea sau stocarea unor produse cu aspect identic fără acordul titularului de drept.

2. Aceste fapte sunt de natură penală și sunt pedepsite conform dispozițiilor Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

3. O listă detaliată a instrumentelor juridice aplicabile este prezentată în secțiunea 6 (Cadru legislativ aplicabil)

4. În majoritatea statelor acest lucru nu este permis, fiind chiar pedepsit. În România, conform Legii nr. 8/1996, transformarea sau adaptarea unei opere pentru a obține o operă derivată constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare sau cu amendă.

5. În România, Legea nr. 8/1996 sancționează asemenea fapte ca fiind infracțiuni.

Însușirea calității de autor

Însușirea calității de autor, în orice mod, constituie o infracțiune și se pedepsește cu închisoare sau cu amendă.

L Legislație în domeniul proprietății intelectuale

Totalitatea prevederilor legale ale legislației naționale și internaționale care se referă la domeniul proprietății intelectuale³.

M Măsurile la frontieră

Proceduri și acțiuni de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală, reunite sub titlul de prevederi speciale

referitoare la măsurile la frontieră.

Mărci de produs și de servicii

Logo, însemn, semn, simbol, emblemă, cuvânt sau expresie distinctivă pe care fabricantul sau comerciantul o aplică bunurilor sau serviciilor pe care le oferă, pentru ca acestea să poată fi identificate și deosebite de produsele și serviciile oferite de alții.

Modificarea unei opere

Orice transformare a acesteia, constituind de fapt un atentat la dreptul moral al autorului⁴.

Mutilarea unei opere

Orice modificare adusă unei opere, prin ștergerea sau distrugerea unei părți a acesteia, reprezintă un atentat la dreptul moral al autorului⁵.

O Oficiu național de proprietate industrială

Organism guvernamental, ale cărui competențe sunt stabilite prin lege, care primește cereri, eliberează titluri de protecție și le administrează, toate aceste activități fiind în legătură cu obiectele de proprietate industrială a căror protecție este prevăzută, în mod expres, în legislația specifică (brevete, mărci, desene și modele,

modele de utilitate, topografii de circuite integrate, noi soiuri de plante ș.a.)⁶.

Onorarii de autor

Toate categoriile de indemnizații sau remunerații cuvenite și vărsate autorilor, în limitele drepturilor de autor prevăzute de lege, pentru utilizarea operelor lor.

Trebuie subliniat că cel mai important dintre drepturile patrimoniale ale autorului constă tocmai în utilizarea operei, condiționată de achitarea, în beneficiul autorului, a unei taxe corespunzătoare.

Operă artistică (sau Operă de artă)

Creație intelectuală care se adresează simțului estetic al omului. În domeniul artistic al operelor sunt menționate, de regulă, operele de artă plastică (picturi, sculpturi, grafică, gravură, litografie, scenografie, tapiserie, ceramică, plastica sticlei și a metalului etc.), operele de artă aplicată, operele de arhitectură, operele fotografice.

Operă audiovizuală

Operă care se adresează simultan simțurilor auditive și vizuale, ca, de exemplu, opere cinematografice sau producții de televiziune.

Operă cinematografică

Operă ce constă într-o serie de imagini înregistrate succesiv, pe un suport adecvat, împreună cu diferite sunete, fiind destinate a fi proiectate sub forma unor imagini animate.

Forma clasică a operei cinematografice este reprezentată de filmul cinematografic, care poate fi proiectat pe un ecran.

Operă colectivă

Operă în care atribuțiile personale ale coautorilor formează un tot, fără a fi posibil, să se atribuie un drept distinct vreunui dintre coautori, de regulă dreptul de autor asupra operei colective aparținând persoanei din inițiativa, sub

6. În România, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (O.S.I.M.) reprezintă organismul abilitat să îndeplinească, conform legislației existente, toate aceste formalități, proceduri și obligații, în vederea eliberării titlurilor de protecție prevăzute de legile speciale.

7. Radiodifuzarea acestor categorii de opere, cuprinzând aspectele particulare ale utilizării publice, fac obiectul legislației dreptului de autor și/sau ale drepturilor conexe.

8. În România, conform legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, aceste fapte de piraterie constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare sau cu amendă.

9. Noțiunile de piraterie, piraterie software și contrafacere, se utilizează în domeniul drepturilor de autor și drepturilor conexe, în timp ce pentru proprietatea industrială, încălcarea drepturilor titularului face obiectul contrafacerii sau concurenței neloiale.

responsabilitatea și sub numele căreia a fost creată.

Operă radiofonică

Operă creată special pentru radiodifuzarea sonoră (ex. piesă radiofonică de teatru)⁷.

P **Piraterie**

Acțiune ilegală, de reproducere, prin orice mijloc, a unor opere publicate sau a unei fonograme, precum și retransmiterea ilegală a unei emisiuni de radio sau televiziune (fixate sau nu pe orice fel de suport), prin semnale, cablu, fibră optică, satelit, sau orice alt procedeu similar⁸.

Piraterie software

Orice utilizare (reproducere, folosire, distribuire) de programe pentru calculator, fără autorizarea titularului de drepturi. Pentru dovada utilizării legale a programelor de calculator, trebuie prezentată licența (contractul de licență); media (CD-uri, DVD-uri, etc.) și documentele originale (manual, card de înregistrare, etc.), factura fiscală (sau alt document de proveniență)⁹.

Plagiat

Act prin care se însușește o operă literară, artistică sau științifică a altcuiva, integral sau parțial și se prezintă drept creație personală. Plagiatul nu trebuie confundat cu libera utilizare a ideilor sau

a metodelor de creație luate dintr-o altă operă, pentru a crea una nouă și originală.

Prodos pirat

Reprezintă reproducerea neautorizată a unor produse originale, în scopul de a obține câștiguri materiale fără a avea permisiunea titularului de drepturi și care au de obicei o cheltuială îndoielnică.

Prodos contrafăcut

Reprezintă rezultatul acțiunilor de copiere și împachetare a unui produs, astfel încât să semene cu produsul original cu intenția de a induce în eroare, folosind în acest sens semne de marcă și logo-uri contrafăcute (realizare materială a unui produs similar).

Proprietate industrială

Totalitatea drepturilor asupra creațiilor genului uman referitoare la: invenții, modele de utilitate, desene sau modele, mărci de fabrică, de comerț și de servicii, topografii de circuite integrate, soiuri de plante, nume comerciale, indicații de proveniență sau denumiri de origine, protecția împotriva concurenței neloiale¹⁰.

Proprietate intelectuală

Totalitatea drepturilor asupra creațiilor genului uman referitoare la: opere literare, artistice și științifice, interpretările artiștilor interpreți și execuțiile artiștilor executanți, fonogramele și emisiunile de radiodifuziune, invențiile

în toate domeniile activității umane, descoperirile științifice, desenele și modelele, modelele de utilitate, mărcile de fabrică, de comerț și de servicii, precum și numele comerciale și denumirile comerciale, indicațiile de proveniență sau denumirile de origine, protecția împotriva concurenței neloiale, precum și drepturile aferente activității intelectuale în domeniile industrial, științific, literar și artistic¹¹.

Protecția programelor de calculator

Programele de calculator nu și-au găsit, până în prezent, o protecție completă și eficientă pe plan internațional. În funcție de legislația de proprietate

intelectuală existentă în diferite state, aceste creații pot fi protejate în mod parțial¹²

**R
Redevență**

Parte cuvenită autorului din profitul obținut prin folosirea operei sale. Redevența este stipulată prin contract, sub forma unui procent aplicat prețului cu amănuntul, în cazul publicării și punerii în circulație a exemplarelor ce reproduc opera, sau în cazurile de reprezentare sau executare repetată a acestora sub forma unui procent aplicat rețetei brute a teatrelor. Redevența este vărsată periodic autorului, în funcție de numărul de exemplare vândute sau de numărul execuțiilor efectuate, sau al reprezentărilor

10. Proprietatea industrială este o sub-diviziune a proprietății intelectuale.

11. Protecția proprietății intelectuale este reglementată în principal prin Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale, din 1883, de Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, din 1886, precum și de alte convenții, tratate sau aranjamente internaționale (de pildă TRIP's, Convenția asupra Brevetului European, Aranjamentul de la Madrid și Protocolul Aranjamentului de la Madrid cu privire la înregistrarea internațională a mărcilor, Tratatul NAFTA ș.a.).

12. În România legislația care asigură protecția parțială a programelor de calculator este:

Legea nr. 8/1996 a dreptului de autor - pentru structura și organizarea programului, ca și pentru expresii și secvențe care aparțin acestuia.

Legea mărcilor - pentru denumirile sub care se comercializează programele de calculator.

Secretul comercial - pentru conținutul informațional și conceptual al programului de calculator (Legea nr. 298/2001).

Legea brevetelor de invenție - fie pentru secvența de program asociată unei soluții tehnice, care poate rezolva prin aplicare o

problemă tehnică, fie prin metoda care stă la baza programului de calculator, dacă aceasta rezolvă o problemă tehnică și îndeplinește condițiile stipulate de Legea nr. 64/1991.

Legea privind protecția desenelor și modelelor, pentru protecția interfețelor utilizator grafice folosite în cazul dialogului care se stabilește între un utilizator și un sistem informatic (PC). Aspectul grafic al interfeței utilizator poate fi protejat conform prevederilor Legii nr. 129/1992.

date.

Reproducerea unei opere

Acțiunea de multiplicare a unei opere prin realizarea unor copii, în orice formă materială, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau vizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară, cu mijloace electronice, a acestora. Dreptul de reproducere este unul din elementele de bază ale dreptului de autor¹³.

Secrete de fabricație

Formulă, model, dispozitiv sau îmbinare originală a unor informații, care, aplicate în practică, îi dă

creatorului posibilitatea de a obține un avantaj față de concurență, care fie nu cunoaște, fie nu folosește formula, modelul, etc.

Titlu de protecție

Document eliberat de administrația națională sau regională de proprietate industrială care atestă că titularului respectiv i s-a conferit dreptul exclusiv de exploatare pentru obiectul de proprietate industrială, menționat expres sau cel puțin dreptul de a interzice terților o serie de comportamente care pot fi considerate atingeri asupra protecției conferite de acest titlu (cazul brevetului

de invenție)¹⁴.

Transmiterea drepturilor

Act de voință prin care titularul unor drepturi de proprietate industrială transmite aceste drepturi altor persoane¹⁵.

13. În România, reproducerea integrală sau parțială a operei este un drept exclusiv al autorului (conform Legii nr. 8/1996). Reproducerea ilegală a operei (fără consimțământul autorului) constituie infracțiune și se pedepsește conform Legii nr. 8/1996, cu închisoare sau cu amendă.

14. Cele mai cunoscute titluri de protecție sunt:

- brevetul de invenție;
- brevetul de design;
- certificatul de utilitate;
- certificatul pentru modele de utilitate;
- certificatul de înregistrare a desenului/modelului;
- certificatul de înregistrare a mărcii;
- brevetul de soi;
- brevetul de plante.

15. Sunt transmisibile în tot sau în parte:

- drepturile care decurg din înregistrarea cererii;
- dreptul la eliberarea titlului de protecție;
- drepturile născute din titlul de protecție.

Transmiterea drepturilor produce efecte față de terți începând cu data publicării în B.O.P.I. a mențiunii transiterii înregistrate la O.S.I.M.

Transmiterea drepturilor se poate face:

- prin succesiune legală sau testamentară;
- prin cesiune;
- pe bază de licență exclusivă sau neexclusivă.

Sursa: "Dicționar ilustrat de Proprietate Intelectuală" (autori Gheorghe Bucșă și Tiberiu Popescu, publicat de Editura OSIM, 2003), cu amendamentele de rigoare datorate schimbărilor de legislație apărute între data publicării dicționarului și data curentă.

Legislația națională aplicabilă

În eforturile de combatere a pirateriei și a contrafacerii, pe teritoriul României, se aplică o serie de legi în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală și industrială.

Protecția drepturilor de proprietate industrială

- Legea privind protejarea populației împotriva unor activ. comerciale ilicite L.12/1990 (falsificarea sau substituirea de mărfuri, art.1 lit.p).
- Legea nr. 64/1991 și regulamentul de aplicare al legii privind protecția prin brevet de invenție (republicată);
- Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor industriale, republicată;
- Legea nr. 16/1995 privind protecția topografiilor, circuitelor integrate, modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 41/1998 (republicată) privind taxele în domeniul proprietății industriale și regimul de utilizare al acestora, aprobată cu modificări prin Legea nr. 383/2002;
- Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice;
- Hotărârea Guvernului privind regulamentul de aplicare a Legii 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice;
- Hotărârea Guvernului referitoare la regulamentul privind

înregistrarea topografiilor de circuite integrate;

- Legea nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante;
- Ordonanța de Urgență nr.100/2005 privind asigurarea respectării drepturile de proprietate industrială, aprobată prin Legea nr.280/2005;

Protecția drepturilor de autor și a drepturilor conexe

- Legea nr. 8/1996 modificată prin Legea nr. 285/2004 OUG 123/2005 și Legea nr. 329 din 14 iulie 2006;
- Ordonanța Guvernului nr. 25/2006 privind întărirea capacității administrative a Oficiului Român pentru Drepturile de Autor modificată;
- Legea audiovizualului - L 504/2002.

Alte reglementări ale drepturilor de proprietate intelectuală

- Art. 297, 299, 300, 301, 313 din Codul penal actual (înșelăciunea cu privire la calitatea mărfurilor art. 297 CP; contrafacerea obiectului unei invenții art. 299 CP; punerea în circulație a produselor contrafacute art. 300 CP; concurența neloială art. 301 CP; falsificarea de alimente sau alte produse art. 313 CP și art. 425-439 din noul Cod penal;
- Legea nr. 26/1990 privind Registrul Comerțului, republicat cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernamentală nr. 25/1998 privind protecția tranzitorie a brevetelor de invenție;
- Legea privind protecția tranzitorie a brevetelor de invenție, Legea nr. 93/1998;
- Protecția secretelor comerciale, Legea nr. 298/2001, care completează Legea nr. 11/1991;
- Protecția informațiilor clasificate, Legea nr. 182/2002; Legea nr. 344/2005 privind unele măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul operațiunilor de vămuire;
- Ordonanța de Urgență nr.190 din 21 noiembrie 2005 pentru realizarea unor măsuri - „Strategia Națională în domeniul proprietății intelectuale pentru perioada 2003-2007” aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1424/04.12.2003 modificată prin Hotărârea de Guvern nr.1174/2005.
- Legea nr. 350 din 12 decembrie 2007 privind modelele de utilitate;
- Hotărâre privind unele măsuri pentru protecția prin marcă a însemnelor naționale ale României;

Instrumente legislative internaționale

Pentru protecția drepturilor intelectuale și industriale a operelor românești pe plan internațional dar și pentru protecția drepturilor intelectuale și industriale străine pe teritoriul României, s-au realizat o serie de convenții, tratate și protocoale între România și celelalte state. Vă prezentăm în continuare o listă selectivă a acestor documente la care România este parte:

- Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale, din 20 august 1883, la care România a aderat din 6 octombrie 1920 și apoi prin Decretul nr. 1176/1968 a ratificat forma revizuită prin Actul de la Stockholm din 1967;
- Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, din 9 septembrie 1886, la care România a aderat din 1 ianuarie 1927 ratificând ulterior și formele revizuite prin Actul de la Roma (1928) și Actul de la Stockholm (1967). În prezent România a aderat prin Legea nr. 77 din 8.04.1998 la forma revizuită prin Actul de la Paris la 24.07.1971 și modificată la 28.09.1979;
- Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a mărcilor, Nisa, 1957;
- Convenția pentru instituirea Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale - O.M.P.I., din 14 iulie 1967, la care România a aderat prin Decretul nr. 1175 din 1968;
- Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor 1891, revizuit la Stockholm, 1967;
- Aranjamentul de la Strasbourg privind clasificarea internațională a brevetelor de invenții, 1971;
- Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor, Washington, 1970;
- Tratatul de la Budapesta privind recunoașterea internațională a depozitului de microorganisme, în scopul procedurilor de brevetare, Budapesta 1977, modificat în 1980;
- Aranjamentul de la Viena, instituind o clasificare a elementelor figurative ale mărcilor, Viena, revăzut în anul 1985;
- Protocolul privind Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor, Madrid, 1989;
- Acordul de la Marakech privind constituirea Organizației Mondiale de Comerț, din 1994, la care România a aderat prin Legea nr. 133 din 22 decembrie 1994 care cuprinde, la anexa 1, Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (cunoscut ca Acordul TRIPS);
- Tratatul privind dreptul mărcilor, Geneva, 1994;
- Aranjamentul de la Haga privind depozitul internațional

de desene și modele industriale din 6 noiembrie 1925, la care România a aderat prin Legea nr. 44/22 aprilie 1992;

- Aranjamentul de la Locarno, instituind o clasificare internațională pentru desene și modele industriale, din 8 octombrie 1968, la care România a aderat prin legea nr. 3 din 8 ianuarie 1998;
- Acordul de cooperare în domeniul brevetelor între Guvernul României și Organizația Europeană de Brevete (extinderea efectelor Brevetului European pe teritoriul României), Legea nr. 32/1997;
- Legea privind aderarea României la Convenția Brevetului European, Legea nr. 611/2002.

Descrierea atribuțiilor instituțiilor beneficiare ale proiectului PHARE 2005 „Întărirea capacității instituționale a României de protejare a drepturilor de proprietate industrială și intelectuală”

Ministerul Public (www.mpublic.ro)

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
Secția de urmărire penală și criminalistică
Serviciul pentru coordonarea activității Ministerului Public
în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală

Pentru a îndeplini obiectivele Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale, Serviciul pentru coordonarea activității Ministerului Public în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală, are ca principale atribuții coordonarea activităților și combaterea infracțiunilor în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală.

IGPR (www.politiaromana.ro) Inspectoratul General al Poliției Române Direcția de Investigare a Fraudelor

funcționează în principal ca structură de conducere, coordonare, sprijin, îndrumare și monitorizare a structurilor teritoriale, putând efectua și activități proprii de investigare și/sau cercetare a infracțiunilor date în competență. De asemenea, cooperează, în condițiile legii, cu structuri similare din alte țări, precum și

cu organisme internaționale abilitate în domeniul combaterii criminalității economico-financiare.

IGPF (www.politiadefrontiera.ro)

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
acordă o atenție specială fenomenului contrafacției în România, mai ales în contextul în care rata anuală a confiscării de bunuri contrafăcute confiscate la granițele Statelor Membre UE a crescut la un nivel de 300%.

ANV (www.customs.ro) Autoritatea Națională a Vămirilor

În domeniul drepturilor de proprietate intelectuală, autoritatea vamală acționează în vederea identificării mărfurilor suspectate a încălca un drept de proprietate intelectuală și care sunt introduse pe teritoriul comunitar pentru a fi puse în liberă circulație, exportate sau reexportate, sau descoperite, cu ocazia unui control vamal efectuat asupra mărfurilor care intră sau ies de pe teritoriul vamal comunitar

ORDA**(www.orda.ro)**

Oficiul Român pentru Drepturile de Autor este organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică, fiind autoritate unică de reglementare, evidență prin registre naționale, supraveghere, autorizare, arbitraj și constatare tehnico-stiințifică în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe.

OSIM**(www.osim.ro)**

OSIM este organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, cu autoritate unică pe teritoriul României în domeniul protecției proprietății industriale, în conformitate cu legea și cu prevederile convențiilor și tratatelor internaționale la care statul român este parte.

Surse de informare în domeniul proprietății intelectuale

www.osim.ro/ - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM)
 www.orda.ro/ - Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA)
 www.upfr.ro/ - Uniunea Producătorilor de Fonograme din România
 www.ifpi.org/ - Organizația Internațională a Producătorilor de Fonograme (IFPI)
 www.ccir.ro - Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR)
<http://www.wcoomd.org/> - Organizația Mondială a Vămilelor
<http://www.interpol.int/> - INTERPOL
<http://www.wipo.int/portal/index.html.en> - Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI)
www.europeanpatent-office.org - Oficiul European de Brevete;
www.oami.europa.eu - Oficiul de Armonizare al Pieței Interne (mărci și design comunitar)
www.wto.org - Organizația mondială a Comerțului
www.aippi.org - Asociația internațională pentru protecția proprietății industriale
www.ficpi.org - Federația internațională a consilierilor de proprietate industrială
www.inta.org - Asociația internațională a deținătorilor de mărci comerciale din Statele Unite ale Americii;
www.unifab.com - Site de referință pentru lupta împotriva contrafacerii (Franța);
www.iccwho.org - Camera internațională de comerț;
www.arbiter.wipo.int/center - Centrul de mediere și arbitraj al OMPI.

CAZURI

Odata intrată în Uniunea Europeană, România trebuie să se conformeze normelor impuse și să lupte cot la cot cu europenii împotriva pirateriei și a furtului intelectual. Se pare însă că autoritățile nu se luptă cu morile de vânt, numărul produselor contrafăcute fiind în continuă scădere. În continuare vă prezentăm câteva dintre cazurile în care reprezentanții Poliției Române au interceptat și capturat produse piratate și contrafăcute.

1. Două persoane din Ploiești au achiziționat o linie de fabricat țigări, pentru care au procurat materie primă, au plătit muncitori necalificați și au desfășurat activități de producție și desfacere țigări contrafăcute.

Captură:

- 154.492 pachete țigări contrafăcute CARPAȚI GREEN;
- 34.400 pachete țigări contrafăcute ZORRO;
- 43.000 buc. ambalaje țigări contrafăcute;
- 271.000 buc. timbre marcaj;
- 11 tone tutun prelucrat.

2. O persoană, administrator la o societate din Nehoiu, județul Buzău, a contrafăcut în perioada iulie-august 2006 și a pus în circulație, pe raza mai multor județe, fără drept, 213 tricouri adulți pe care în procesul de producție le-a inscripționat prin termotransfer cu ajutorul unei matrice, embleme ale mărcilor NIKE, ADIDAS și PUMA.

Cu ocazia cercetărilor, s-a stabilit că cel în cauză în luna iulie 2006 a achiziționat fără forme legale din incinta complexului en-gross DRAGONUL ROȘU, județul Ilfov, un număr de 200 autocolante format A4, totalizând 5.460 embleme cu mărcile sus-menționate, din care au mai fost identificate în magazia de produse finite 190 de autocolante, 10 fiind folosite.

3. O societate din Botoșani, având ca asociat unic și administrator un cetățean grec, lucra produse de îmbrăcăminte în sistem lohn, pentru o firmă **ĂĂ Karistos**, Grecia, aparținând aceleiași persoane fizice, pe bază de contracte pentru produse cu denumirile **MILENIUM, SMS, GETS și EADLE**.

Captură:

În secția de producție a societății din Botoșani, a fost identificată cantitatea de 1554 perechi pantaloni tip blue jeans care aveau aplicate capse metalice și etichete inscripționate cu mărcile **ARMANI AJ și **HUGO BOSS**, contrafăcute și următoarele accesorii (etichete, nasturi, capse și fermoare):**

- 58.635 bucăți inscripționate **DOLCE&GABANNA**;
- 45.304 bucăți inscripționate **MOSCHINO**;
- 24.524 bucăți inscripționate **TRUSARDI**;
- 5.500 bucăți inscripționate **LEVI STRAUSS**;
- 5.157 bucăți inscripționate **CAVALLI**;
- 4.941 bucăți inscripționate **ARMANI**

4. KN, administrator la o firmă din Craiova jud. Dolj, a contrafăcut oțetul alimentar „BACHUS”, produs pe care l-a valorificat inducând în eroare consumatorii.

5. RS, administrator la o societate din Aiud, jud. Alba împreună cu o persoană din com. Vicolul de Jos, jud. Suceava au produs băuturi spirtoase de 22 grade în afara unui antrepoit fiscal autorizat, sustrăgându-se de la plata obligațiilor fiscale de 202.117 lei. Ilegal au achiziționat alcool etilic și distilat, au pus în circulație băuturi alcoolice având aplicate banderole fiscale falsificate și au omis cu știință efectuarea înregistrărilor în contabilitate.

6. CC, în calitate de administrator la o firmă din Moinești, județul Bacău, a produs și comercializat produsul bere la sticlă PET de 1,5 litri sub denumirea MULLER BRAU, marcă și model industrial care poartă elemente de identificare înregistrate ale produsului similar „GOLDEN BRAU”, prejudiciind în acest mod pe titularul mărcii S.C. BRAU UNION ROMANIA S.A. București cu suma de 200.000. EURO (700.000 RON).

7. O societate din Târnăveni, județul Mureș, administrată de B.P. a importat din Germania 40.320 pachete cafea marca KAISER'S KAFFE, iar prin folosirea a 8 persoane, efectua operațiunea de aplicare a blanchetelor purtând inscripția AMAROY peste pachetele de cafea importate.

Captură:

- 20.100 pachete a 500 gr cafea KAISER S KAFFE (din care 12.100 pachete aveau aplicate blancheta „AMAROY EXTRA”);
- 19.778 blanchete „AMAROY EXTRA”.

Într-o lună a comercializat către alte societăți comerciale de pe raza județului Mureș, 22.220 pachete cafea AMAROY EXTRA.

8. O societate din București a importat și pus în vânzare pantofi sport contrafăcuți.

- 35150 perechi purtând însemnele NIKE, PUMA, ADIDAS;
- 50000 perechi diferite tipuri și modele pentru care nu a prezentat documente de proveniență.

9. O societate din Bucuresti a importat și pus în vânzare carcase și accesorii de telefoane contrafăcute, mărcile NOKIA, MOTOROLA, SIEMENS, SONY, ERICSSON, SAMSUNG:

- 3030 carcase și accesorii contrafăcute;
- 822 etichete diferite mărci.

10. O persoană asociat la o societate din București a importat și pus în vânzare aparate electrocasnice și absorbante igienice contrafăcute, totodată indentificându-se depozitate și ambalaje pentru absorbante contrafăcute ALWAYS.

Captură:

- 988 uscătoare păr SUTER YASS
- 85760 absorbante igienice AIRWAYS
- 525800 ambalaje pentru absorbante ALWAYS. (mărci similare ZASS și ALWAYS)

RECOMANDĂRI

- O serie de produse, precum: fonogramele, videogramele, jocurile și softurile IT, țigările, băuturile, biletele la spectacole, precum și altele asemenea, poartă etichete distinctive prin care este marcată originalitatea produsului, ex: holograme, timbre, elemente de siguranță. Astfel, achiziționând produse care poartă simboluri ale originalității poți ajuta la lupta împotriva pirateriei.

- Înainte de cumpărarea unui produs se impune o informare adecvată asupra provenienței produsului, marca producătorului, raportul preț/calitate.

- Nu se recomandă achiziționarea de produse de la vânzătorii "ocazionali" care nu pot fi identificați și trași la răspundere în caz de neconformitate a produsului.

- Este indicat să se studieze prospectul sau manualul de utilizare al produsului înainte de cumpărare, iar la achitarea prețului să se solicite vânzătorului bonul fiscal și documentele de garanție și calitate ale produsului.

- Se recomandă sesizarea urgentă, în scris sau telefonic, a Poliției sau a Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului, atunci când este vorba de produse contrafăcute sau tratate. În astfel de situații se recomandă păstrarea produsului și a documentelor de achiziție ale acestuia.

Grupul de coordonare
a campaniei
STOP Pirateria
Președinte în exercițiu:
Adina Ciurea - Expert
tel: 0213125737,
fax: 0213123819
email: adina.ciurea@osim.ro
webmaster@stoppirateria.ro
www.stoppirateria.ro

ATENȚIE! CU PIRATERIA TE ARANJEZI PE VIAȚĂ!

